

ПІВДЕННО- УКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ СТУДІЇ

ПРОГРАМА ТА МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
СТУДЕНТІВ ТА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

4-5 грудня, 2023 р.

м. Одеса

*VI Всеукраїнська науково-практична
конференція
студентів та молодих вчених*

Програма та матеріали виступів учасників

*ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ
НАУКОВІ СТУДІЇ*

ЗМІСТ

Афанасьєв Олександр	ГУМАНІТАРНЕ ЗНАННЯ І ЙОГО РІЗНОВИДИ.....	8
Васильєва Лариса	ЕКЗИСТЕНЦІЙНІ ВИКЛИКИ БУТТЯ У ПРАЦЯХ В. ФРАНКЛА ТА Е. ФРОММА.....	12
Подлесний Андрій	ТЕХНОГЕННИЙ ХАРАКТЕР СУЧАСНОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ.....	15
Полуян Ксенія	НЕВІЛЬНОМУ ЖИВЕТЬСЯ ПРОСТІШЕ ТА ЛЕГШЕ?	17
Федорова Вероніка Атаманюк Зоя	ТЕХНІЧНИЙ ПРОГРЕС: ВИКЛИКИ СУЧАСНОГО СВІТУ.....	19
Юрасова Дар'я	СВОБОДА – ЦЕ УСВІДОМЛЕНА ПОТРЕБА?	22
Чолак Марія	«ЗНАННЯ - НАСТІЛЬКИ ЦІННА РІЧ, ЩО ЙОГО НЕ СОРОМНО ВИДОБУВАТИ З БУДЬ-ЯКОГО ДЖЕРЕЛА» (ТОМА АКВІНСЬКИЙ)	24
Акулов Олександр	ЛЮДИНА НАБЛИЖАЄТЬСЯ ДО СВОБОДИ?	26
Комарова Вікторія Атаманюк Зоя	ЦІННОСТІ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.....	30
Корженко Аліна	ФІЛОСОФІЯ І ІДЕОЛОГІЯ – ВІЧНЕ ПРОТИСТОЯННЯ?	33
Іванова Аліна	ХТО МАЄ ПРАВО НАМИ УПРАВЛЯТИ?.....	35
Аксьонова Віра Кобзар Валерій	ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ СТЕРЕОТИПІВ НЕТОЛЕРАНТНОСТІ В ОСВІТІ У КОНТЕКСТІ АКСІОСФЕРИ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.....	38
Аксьонова Віра	СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЗАСАДИ ТРАНСФОРМАЦІЙ ІННІСНОЇ СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДСТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	41

Арапакі Марина	КУЛЬТУРА У СОЦІАЛЬНОМУ ПРОСТОРИ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	45
Білоусова Кіра	МЕТАФІЗИКА ЛЮБОВІ В ТВОРЧОСТІ КАНТА.....	49
Бохонок Анна	ОСОБЛИВОСТІ ВИПЛАТИ ПРЕМІЙ ДО СВЯТКОВИХ ДНІВ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ.....	51
Бутенко Елеонора	ФІЛОСОФІЯ ТВОРЧОСТІ.....	54
Веліксар Оксана Дружкова Ірина	ПЕТРО СКАРГА ПРО КАТЕГОРІЇ «ДЕРЖАВА», «ВЛАДА І ЗАКОН» В РОБОТІ «O jedności kościoła Bożego» («Про єдність Церкви Божої»).....	56
Світлицька Віолета	ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ ЯК НАЙПОТУЖНІШИЙ ПРЕДИКТОР РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА. ВПЛИВ ОСВІЧЕНОСТІ ЖІНКИ НА КЛІМАТИЧНІ ЗМІНИ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ КРАЇНИ.....	58
Врайт Галина	ГЛОБАЛЬНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ.....	60
Врайт Галина Гавриш Ніколь	ГЛОБАЛЬНА АДАПТАЦІЯ У БІЗНЕСІ.....	62
Врайт Галина Данильчук Крістіна	КРОСКУЛЬТУРНА АДАПТАЦІЯ В БІЗНЕСІ.....	65
Гавіловський Тімур Федорова Інна	ОСВІТА В СУСПІЛЬСТВІ ЗНАНЬ.....	66
Глядченко Євген Замкова Ірина	ЕЛЕКТРОННІ ГРОШІ У РОЗРАХУНКАХ З ПІДЗВІТНИМИ ОСОБАМИ	70
Гончарова Ольга Єзерський Володимир	МАНІФЕСТ «ЦИФРОВОЇ ЕТИКИ ІННОВАЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ».....	72
Городнюк Людмила	ЕРА ТЕХНОФЕОДАЛІЗМУ: ЦИФРОВА ЛЮДИНА В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ «НЕРІВНОСТІ»	76
Гращенко Ніна	ГУМАНІСТИЧНА ФІЛОСОФІЯ БІЗНЕСУ.....	80

- зламів. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції Модернізація Вітчизняної правової системи в умовах світової інтеграції. (м. Кропивницький, 19-20 травня 2021 року). Кропивницький: ЛА НАУ, 2021. С. 221-227.
3. Атаманюк З. М. Свобода як основа людини та її зв'язок з феноменом духовності. «Перспективи». Соціально-політичний журнал. 2022. № 3. С. 30-36.
 4. Борінштейн Є.Р. Соціокультурна толерантність у сучасному українському суспільстві. Глобальні проблеми сучасності у контексті історико-філософського знання. Одеса: ДЗ «ПНПУ імені К.Д. Ушинського», 2016. С. 13-27.
 5. Гайдеггер М. Будувати, проживати, мислити. Харків: Фоліо, 1998. С. 313 - 332.
 6. Ніцше Ф. Так мовив Заратустра: Книга для всіх і для нікого / пер. з нім. Л. Гринюк. Коломия: Галицька накладня Я. Оренштайна, 1910. 510 с.
 7. Ніцше Ф. По той бік добра і зла. Генеалогія моралі / пер. з нім. А. Онішко. Львів: Літопис, 2002. 320 с.
 8. Ортега-і-Гассет Х. Бунт мас. Вибрані твори. К.: Основи, 1994. С.15-139.
 9. Скловський І.З. Метафізика національної ідеї: Український контекст. Кіровоград: Вид-во ДЛАУ, 2012. 332 с.
 10. Скловський І.З., Аксьонова В.І. Трансформація українського суспільствана зламі тисячоліть (теоретико-методологічний аспект). Перспективи. Соціально-політичний журнал. №1. 2022. С.41-48.
 11. А.Дж. Тойнбі, Дослідження історії, Т.1, Київ, "Основи", 1995. С. 551-577.
 12. Chase Stuart The tyranny of words. N-Y, 1938.

Марина Арапакі – здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ОНП «Філософія», спеціальність 033 «Філософія»
Університет Ушинського, м. Одеса, Україна

КУЛЬТУРА У СОЦІАЛЬНОМУ ПРОСТОРИ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Необхідність детального розгляду культури сучасного суспільства, яке вважається інформаційним, або вже навіть постінформаційним, обумовлена, насамперед, важливістю ролі культури як структурного елементу будь-якого суспільства на протязі всього періоду існування цивілізації. З одного боку, вона постає у якості результатів суспільної діяльності, з другого – культура є регулятором цієї діяльності, формуючи певну систему норм та цінностей. Тому культура є фундаментом суспільного буття, на який нашаровуються певні закономірності цивілізаційного процесу та особливості соціального простору конкретного суспільства. Вона являє собою феномен, що розкриває сутність та характер соціальної життєдіяльності людини та суспільства в цілому. Тому людина є центром культури, її субстратом, без якого вона не існує. Отже, культура фіксується через реальну соціальну діяльність та її результати, тобто через буття суб'єктів культурної взаємодії у соціальному просторі суспільства.

Процес відображення внутрішнього та зовнішнього світу людини у культурі викликаний тим, що люди створюють соціальний простір за допомогою

знаків і символів. Конструювання соціального простору сучасного суспільства неможливе без урахування специфіки трансформаційних процесів, притаманних суспільству у глобальному масштабі, зокрема, становлення інформаційного суспільства, під впливом якого склалися нові форми культурного відтворення, які внесли кардинальні зміни в сучасну культуру.

У підрозділі культура аналізується, насамперед, в контексті системного підходу, що фокусує дослідницьку увагу не тільки на цілісності різноманітних видів, форм та проявів культури у соціальному просторі сучасного суспільства, але й дозволяє виокремити ті трансформаційні процеси, які певним чином впливають на особливості культури у сучасному світі. Одним з провідних методологічних принципів дослідження є порівняльно-історичний, що дозволяє простежити основні етапи становлення та розвитку культури інформаційного суспільства, тобто його культурну динаміку, що постає в єдності та різноманітності культурних форм.

Культура є базовою якісною характеристикою певного рівня розвитку суспільства. Саме культура дозволяє вийти суто за межі своєї біологічної природи, наділяє людину соціальними якостями та формує її як особистість. Вона складається з експліцитних та імпліцитних норм, що впливають на соціальну поведінку за допомогою певних регуляторів, «які освоюються та опосередковуються за допомогою системи символів» [1, с. 30-39].

Культура, маючи загальноісторичний характер, фіксує специфічні риси соціокультурного прояву як окремих соціальних спільнот та рівень розвитку суспільства. Низка дослідників вважає, що Постмодерн як новий світогляд виник у постіндустріальному суспільстві як відповідь на кризу попередніх епох, «його становлення та розвиток забезпечили соціокультурне різноманіття, відмову від канонів у культурі, тоталітаризму у мисленні, впровадження принципів меритократії у життя суспільства...плюралізм стає провідною філософською течією [2, с. 229].

Ідея індивідуальності, безлічі культур та альтернативних шляхів розвитку цивілізації досить поширена у європейській філософській традиції. Підкреслимо, що філософські концепції постмодернізму мають яскравий відтінок деконструктивізму, спрямований проти традицій класичної методології та метафізики. Постмодерністи підкреслюють ідею плюралістичної природи світу, пріоритету окремого, унікального над загальним. При цьому постмодернізм одночасно продемонстрував і складність сприйняття множинності, неіманентність цих ідей, необхідність для її сприйняття такого виходу за рамки раціональності: «Постіндустріальне суспільство характеризується значно прискореним розвитком за короткий час соціально-економічних процесів. Мінливість соціальних умов торкається практично всіх сфер життя людини - від освіти до професійної діяльності, до способу життя» [3, с.112]. Культурний плюралізм та різноманітність прояву культурних продуктів призводить до необхідності діалогу як інструменту прийняття іншого світогляду та

світосприйняття. Наприклад, В. Біблер у пошуку логіки культури, своєрідно розвиваючи ідеї Бубера М. і Бахтіна М., виходить на ідею діалогіки (яка розуміється їм одночасно як логіка парадоксів), що виявляється «логікою, яка творить» [4, с. 90], через логіку спілкування, зіткнення та суперечки мінімум двох радикально різних культур (зокрема у єдиній особистості, у внутрішньому діалозі). Таким чином, культура є механізмом, що визначає можливість та напрямок розвитку людини в рамках системи норм та правил, що притаманні суспільству.

Невипадково проблеми розвитку культури та вплив на неї різних чинників — природи, техніки, політичного, соціально-економічного та інших факторів є однією з вічних проблем рефлексії соціальної філософії. Згідно із обраною темою статті, у контексті даної роботи акцентуємо увагу на проблемі впливу на культуру технологій, зокрема інформаційних, що бурхливо розвиваються та впроваджуються в усі сфери життєдіяльності суспільства. Протягом історичного розвитку цивілізації техніка була невід'ємним елементом культури, виконуючи роль її матеріальної основи. Відзначаючи органічну єдність культури та техніки, зазначимо, що на сьогодні існує безліч суперечливих суджень про роль техніки у розвитку культури, які є відображенням не менш суперечливих реальних тенденцій, що яскраво виявляються сьогодні у розвитку сучасного суспільства, коли техніка та новітні інформаційні технології проникають у всі сфери життєдіяльності суспільства та людського буття. Звертаючись до проблеми культури у соціальному просторі, слід зазначити, що згідно Сорокіну П., соціальний простір являє собою геометричну структуру соціальних відносин: «У даному контексті визначення положення об'єкта в соціальному просторі зводилося до визначення взаємовідносин з іншими соціальними явищами: «...визначити положення людини або будь-якого соціального явища в соціальному просторі означає визначення його (їх) відношення до інших людей та інших соціальних явищ» [5, с. 297]. Акцентуємо увагу на тому, що відповідно до його концепції, соціальний простір наповнений культурним вмістом.

Глибинні механізми формування морфології культури, в результаті чого простір стає «знаком і виразом самого життя, найпершим і найпотужнішим з усіх її символів» [6, с. 36] знаходимо у роботах О. Шпенглера. Він наполягав на існуванні для людини внутрішнього та зовнішнього світів, що втілені в поняттях душа та світ. У формуванні цієї опозиції Шпенглер виявляє градації, відповідні рівням розвитку духовності. Тим самим, просторовість у трактуванні Шпенглера перетворюється в об'єктивний критерій розвитку людини та суспільства. Особистість безперервно взаємодіє із соціальним простором, у результаті чого відбуваються взаємообумовлені зміни: «Оточені й пронизані всією сукупністю відносин між людьми, ми живемо не тільки у світі фізичному ... Ця реальність утворює для нас особливий світ – світ історії, політики, побуту, духовної культури – на відміну від усього світу природи» [9, с. 273].

Потреба у специфічному соціальному просторово-часовому узагальненні виражена в концепції мережевого (інформаційного) суспільства М. Кастельса [8, с.37], в якій суспільство ототожнюється із соціальною структурою та зводиться до трьох загальних компонентів: простору, часу, технології. Зміна уявлень про простір і час в інформаційному суспільстві пов'язана передусім з тим, що новітні інформаційні технології, зокрема комп'ютерні, безмежно розширили життєвий простір людини.

Необхідність осмислення культури у соціальному просторі сучасного суспільства стала особливо актуальною в умовах інформатизації суспільства як глобального соціокультурного процесу. Оголовалися суперечності між динамічним темпом інформатизації, що вимагають прогресивної культури, та традиційними установками існуючого культурного потенціалу суспільства. Це призвело до кардинальної зміни колишніх культурних орієнтирів, до трансформації культури, що спричинило зміни в інших галузях людської життєдіяльності: «...трансформована культура потребує мутації суспільної думки та, відповідно, політичної дії. Сучасне поєднання культури ХХІ століття та суспільства, ще зануреного у ХХ століття, не може довго продовжуватися» [7, с. 9]. Культура у соціальному просторі інформаційного суспільства відображає і висловлює складні процеси, що відбуваються в суспільстві у зв'язку з інформатизацією як глобальним трансформаційним процесом, перетворення на економічне, соціально-політичне і духовне життя. Поєднання культурних традицій та культурних інновацій визначає дуже складну картину змісту, структури та функціонування культури інформаційної епохи. Вона містить різні субкультури, неминущі людські цінності та негативні прояви цивілізаційного процесу.

Список використаних джерел:

1. Kroeber, A., Kluckhohn, C. (1952) Culture: a critical review of concepts and definitions// Cambridge, MA: Peabody Museum, Vol.47. № 1. p. 30-39., с. 30-39].
2. Bashynska, I., and Dyskina, A. (2018). The overview-analytical document of the international experience of building smart city. Business: Theory and Practice. no.19. 228-241, с. 229
3. Bauman, Z. (2000). Liquid Modernity. Oxford, United Kingdom: Polity Press, 240 p., с.112
4. Форкош С. Феномен еволюції культури: методолого-схемологічний аспект. ГРАНІ. № 1 (129). 2016. С.88 – 91, с.90
5. Sorokin Pitirim Social and Cultural Dynamics. A Study of Change in Major Systems of Art, Truth, Ethics, Law and Social Relationships. Extending Horizons Books, Revised edition, 1957. 720 с., с. 297
6. Spengler, Oswald. The Decline of the West. Ed. Arthur Helps, and Helmut Werner. New York: Oxford UP, 1991.
7. Touraine A. Return of the Actor: Social Theory in Postindustrial Society. Univ of Minnesota Pr. 1988.
8. Castells M. The Information Age, Volumes 1-3: Economy, Society and Culture (Information Age Series). Wiley-Blackwell. 1999. 1488 p., с.37.
9. Франк С. Реальность и человек: Метафизика человеческого бытия. М.: Республика, 1997. 296 с., с. 273